TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2007. gada 15. februārī *

Lieta C-292/05

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši 1971. gada 3. jūnija Protokolam par Tiesas sniegto interpretāciju 1968. gada 27. septembra Konvencijai par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās,

ko *Efeteio Patron* (Grieķija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2005. gada 8. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2005. gada 20. jūlijā, tiesvedībā

Eirini Lechouritou,

Vasileios Karkoulias,

Georgios Pavlopoulos,

Panagiotis Brátsikas,

Dimitrios Sotiropoulos,

Georgios Dimopoulos

pret

Dimosio tis Omospondiakis Dimokratias tis Germanias.

* Tiesvedības valoda — grieķu.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], tiesneši R. Šintgens [*R. Schintgen*] (referents), J. Klučka [*J. Klučka*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*] un J. Makarčiks [*J. Makarczyk*],

ģenerāladvokāts D. Ruiss-Harabo Kolomers [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*],
sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2006. gada 28. septembrī,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— Lekuritu [*Lechouritou*], kā arī Karkuliasa [*Karkoulias*], Pavlopula [*Pavlopoulos*], Bracika [*Brátsikas*], Sotiropula [*Sotiropoulos*] un Dimopula [*Dimopoulos*] vārdā — J. Stamulis [*I. Stamoulis*], *dikigoros*, un J. Laus [*J. Lau*], *Rechtsanwalt*,

— Vācijas valdības vārdā — R. Vāgners [*R. Wagner*], pārstāvis, kam palīdz B. Hess [*B. Heß*], profesors,

— Itālijas valdības vārdā — I. M. Bragulja [*I. M. Braguglia*], pārstāvis, kam palīdz Dž. Aijello [*G. Aiello*], *avvocato dello Stato*,

— Nīderlandes valdības vārdā — H. H. Sevenstere [*H. G. Sevenster*] un M. de Hrāfe [*M. de Grave*], pārstāvji,

— Polijas valdības vārdā — T. Novakovskis [*T. Nowakowski*], pārstāvis,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — M. Kondu-Dirande [*M. Condou-Durande*] un A. M. Rušo-Žoē [*A.-M. Rouchaud-Joët*], pārstāves,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2006. gada 8. novembrī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 1. pantu 1968. gada 27. septembra Konvencijā par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās (OV 1972, L 299, 32. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar 1978. gada 9. oktobra Konvenciju par Dānijas Karalistes, Īrijas un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes pievienošanos (OV L 304, 1. lpp., un grozītais teksts — 77. lpp.), 1982. gada 25. oktobra Konvenciju par Grieķijas Republikas pievienošanos (OV L 388, 1. lpp.) un 1989. gada 26. maija Konvenciju par Spānijas Karalistes un Portugāles Republikas pievienošanos (OV L 285, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Briseles konvencija").

2 Šis lūgums tika iesniegts prāvā starp Lekuritu, kā arī Karkuliasu, Pavlopulu, Braciku, Sotiropulu un Dimopulu, Grieķijas pilsoņiem ar domicilu Grieķijā, kas ir prasītāji pamata prāvā, un Vācijas Federatīvo Republiku saistībā ar tā mantiskā un morālā kaitējuma atlīdzināšanu, kas viņiem ir nodarīts ar Vācijas bruņoto spēku darbībām, no kurām cietuši viņu vecāki Grieķijas okupācijas laikā Otrajā pasaules karā.

Atbilstošās tiesību normas

3 Briseles konvencijas 1. pantā, kas veido tās I sadaļu ar nosaukumu "Piemērošanas joma", ir noteikts:

"Šo konvenciju piemēro civillietās un komerclietās neatkarīgi no tiesas iestādes veida. To cita starpā nepiemēro nodokļu, muitas vai ar administratīviem jautājumiem saistītās lietās.

Tā neattiecas uz:

1) fizisko personu juridisko statusu vai juridisko rīcībspēju, īpašumtiesībām, ko rada laulību saites, testamentiem un mantošanu;

2) bankrotu, uzņēmējsabiedrību vai citu juridisko personu likvidācijas procedūrām, tiesas noteiktiem risinājumiem, mierizlīgumiem vai tamlīdzīgām procedūrām;

3) sociālo nodrošinājumu;

4) šķīrējtiesu." [Neoficiāls tulkojums]

4 Ar Briseles konvenciju paredzētie noteikumi par jurisdikciju ir ietverti 2.–24. pantā, kas veido tās II sadaļu.

5 2. panta pirmā daļa, kas ietverta minētās II sadaļas 1. iedaļā ar nosaukumu "Vispārīgi noteikumi", izklāsta Briseles konvencijas pamatprincipu šādā redakcijā:

"Ja vien šajā konvencijā nav paredzēts citādi, personas, kuru domicils ir kādā Līgumslēdzējā valstī, neatkarīgi no viņu pilsonības iesūdz attiecīgās Līgumslēdzējas valsts tiesā."

6 Briseles konvencijas 3. panta pirmajā daļā, kas ietverta šajā pašā 1. iedaļā, paredzēts:

"Personas, kuru domicils ir kādā Līgumslēdzējā valstī, var iesūdzēt citas Līgumslēdzējas valsts tiesā vienīgi saskaņā ar šīs sadaļas 2.–6. iedaļas noteikumiem."

7 Briseles konvencijas 5.–18. pantā, kas veido tās II sadaļas 2.–6. iedaļu, ietvertas normas par īpašu, obligātu un izņēmuma jurisdikciju.

8 Saskaņā ar 5. pantu, kas ietverts Briseles konvencijas II sadaļas 2. iedaļā ar nosaukumu "Īpašā jurisdikcija":

"Atbildētāju, kura domicils ir kādā Līgumslēdzējā valstī, citas Līgumslēdzējas valsts tiesā var iesūdzēt:

[..]

3) lietās par deliktiem vai kvazideliktiem — tiesās pēc tās vietas, kur izdarīta kaitējoša darbība;

4) attiecībā uz civilprasību par zaudējumu atlīdzību vai agrākā stāvokļa atjaunošanu, kuras pamatā ir lēmums par kriminālprocesa uzsākšanu, — tā iztiesāšanā iesaistītajā tiesā, ciktāl šīs tiesas jurisdikcijā atbilstīgi tās tiesību aktiem ir civilprasību izskatīšana;

[..]"

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

9 No lietas materiāliem, ko iesniedzējtiesa pārsūtījusi Tiesai, izriet, ka pamata lieta ir saistīta ar civiliedzīvotāju masu slepkavību, kuru Vācijas bruņoto spēku karavīri izdarīja 1943. gada 13. decembrī un kurā bojā gāja 676 Kalavritas [*Kalavrita*] pagasta (Grieķija) iedzīvotāji.

10 1995. gadā prasītāji pamata prāvā cēla prasību *Polymeles Protodikeio Kalavriton* [Kalavritas Pirmās instances tiesa], lūdzot piespriest Vācijas Federatīvajai Republikai atlīdzināt mantisko un morālo kaitējumu un fiziskās ciešanas, kas radušās Vācijas bruņoto spēku darbību dēļ.

11 1998. gadā *Polymeles Protodikeio Kalavriton*, kurā Vācijas Federatīvās Republikas [pārstāvji] nebija ieradušies, noraidīja šo prasību, pamatojot savu lēmumu ar to, ka Grieķijas tiesām nav kompetences lemt par šo prasību, jo atbilstoši Grieķijas civilprocesa kodeksa 3. panta 2. punktam atbildētājai valstij, būdamai suverēnai valstij, ir imunitāte.

12 1999. gada janvārī prasītāji pamata prāvā iesniedza apelācijas sūdzību par šo noraidošo spriedumu *Efeteio Patron* [Patru Apelācijas tiesa], kas, 2001. gadā esot nolēmušai, ka apelācijas sūdzība formāli ir pieņemama, vēlāk apturēja tiesvedību līdz laikam, kad *Anotato Eidiko Dikastirio* (Augstākā Speciālā tiesa) paralēli izskatāmajā lietā nolems par starptautisko tiesību normu interpretāciju attiecībā uz suverēnas valsts imunitāti pret tiesvedību un par to, vai šīs normas var uzskatīt par starptautiskajā sabiedrībā vispāratzītām normām. Precīzāk, minētā lieta, pirmkārt, attiecas uz jautājumu, vai par vispāratzīto starptautisko tiesību normu būtu jāuzskata norma, kas ietverta 1972. gada 16. maijā Bāzelē parakstītās Eiropas Konvencijas par valstu imunitāti — kurā Grieķijas Republika nav līgumslēdzēja

puse — 11. pantā un saskaņā ar kuru "Līgumslēdzēja valsts nevar atsaukties uz imunitāti pret tiesvedību citas Līgumslēdzējas valsts tiesā, ja process attiecas uz atlīdzību par miesas bojājumiem vai mantisko kaitējumu, kas nodarīts ar notikumu šīs tiesas atrašanās valsts teritorijā, un ja notikuma laikā kaitējuma nodarītājs atradās šīs valsts teritorijā". Otrkārt, jautājums ir arī par to, vai šis izņēmums no līgumslēdzēju valstu imunitātes atbilstoši starptautiskajām paražu tiesībām attiecas uz prasībām par atlīdzību saistībā ar deliktiem, kuri nodarīti bruņota konflikta laikā, bet tomēr nelabvēlīgi ietekmējuši personas, kas pieder pie noteiktas grupas vai dzīvo noteiktā apgabalā, kam nav saistības ar kaujām un kas nav piedalījušās kara darbībās.

13 Šajā sakarā 2002. gadā *Anotato Eidiko Dikastirio* tās izskatītajā lietā ir nospriedusi, ka "pašreizējā starptautisko tiesību attīstības posmā joprojām pastāv vispāratzītā starptautisko tiesību norma, saskaņā ar kuru valsti nevar likumīgi iesūdzēt citas dalībvalsts tiesā, prasot atlīdzību saistībā ar jebkāda veida kaitējošu darbību, kas notikusi šīs tiesas atrašanās valsts teritorijā un kurā jebkādā veidā — vai nu miera laikā, vai kara laikā — ir iesaistīti atbildētājas valsts bruņotie spēki", un ka līdz ar to šajā gadījumā atbildētājai valstij ir imunitāte.

14 Saskaņā ar Grieķijas Konstitūcijas 100. panta 4. punktu *Anotato Eidiko Dikastirio* spriedumi ir "nepārsūdzami". Turklāt atbilstoši kodeksa, kas attiecas uz šo tiesu, 54. panta 1. punktam tās spriedums par to, vai konkrētā starptautisko tiesību norma ir jāuzskata par vispāratzītu, ir "piemērojams *erga omnes*", proti, *Anotato Eidiko Dikastirio* spriedums, ar ko tiek novērstas šaubas par to, vai konkrētā starptautisko tiesību norma ir jāuzskata par vispāratzītu, un šādā spriedumā šai sakarā izklāstītais

vērtējums ir saistoši ne tikai tiesai, kas uzdevusi jautājumu *Anotato Eidiko Dikastirio*, vai attiecīgā sprieduma pamatā esošās prasības iesniedzējiem, bet arī visām Grieķijas Republikas tiesām un institūcijām, kas sastopas ar to pašu juridisko problēmu.

15 Pēc tam, kad prasītāji pamata prāvā bija norādījuši, ka saskaņā ar Briseles konvenciju un it īpaši tās 5. panta 3. un 4. punktu valstij nav imunitātes visos gadījumos, kad delikts ir nodarīts attiecīgās tiesas atrašanās valsts teritorijā, iesniedzējtiesa tomēr pauda šaubas par to, vai tai iesniegtā prasība ietilpst minētās konvencijas piemērošanas jomā, norādot, ka tas, vai atbildētājai valstij ir imunitāte un vai tātad Grieķijas tiesu kompetencē ir atrisināt izskatāmo strīdu, ir atkarīgs no atbildes uz strīdīgajiem tiesību jautājumiem.

16 Šajos apstākļos *Efeteio Patron* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai prasības par zaudējumu atlīdzību, kuras cēlušas fiziskas personas pret atbildētāju valsti un saskaņā ar kurām tā esot civiltiesiski atbildīga par tās bruņoto spēku darbību vai bezdarbību, atbilstoši Briseles konvencijas 1. pantam ietilpst šīs konvencijas materiālajā piemērošanas jomā, ja šī darbība vai bezdarbība notikusi laikā, kad atbildētājas uzsāktā agresīvā kara rezultātā prasītāju dzīvesvietas valsts atradās militārā okupācijā, ir acīmredzami pretrunā kara tiesībām un to varētu uzskatīt arī par noziegumu pret cilvēci?

2) Vai ar Briseles konvencijas sistēmu ir saderīgs tas, ka atbildētāja valsts izvirza iebildi par imunitāti, kā rezultātā — apstiprinošas atbildes gadījumā — konvencija kļūst nepiemērojama, it īpaši attiecībā uz atbildētājas bruņoto spēku darbību vai bezdarbību, kas notikusi pirms konvencijas stāšanās spēkā, konkrēti, laikposmā no 1941. līdz 1944. gadam?"

Par procesu Tiesā

17 Vēstulē, kas Tiesas kancelejā iesniegta 2006. gada 28. novembrī, prasītāji pamata prāvā ir izklāstījuši savus apsvērumus par ģenerāladvokāta secinājumiem un lūguši Tiesu "atzīt, ka šī lieta ir "ārkārtīgi svarīga", un nodot to izspriešanai Tiesas plēnumā vai virspalātā atbilstoši Tiesas Statūtu 16. pantam".

18 Šajā sakarā vispirms ir jāatgādina, ka Tiesas Statūtos un tās Reglamentā nav paredzēta iespēja lietas dalībniekiem iesniegt apsvērumus, atbildot uz ģenerāladvokāta sniegtajiem secinājumiem. Tāpat saskaņā ar judikatūru šāds lūgums ir noraidāms (skat. it īpaši 2000. gada 4. februāra rīkojumu lietā C-17/98 *Emesa Sugar, Recueil*, I-665. lpp., 2. un 19. punkts).

19 Jānorāda arī, ka atbilstoši Tiesas Statūtu 16. panta trešajai daļai "[tā] lietas izspriež virspalātā, ja to lūdz dalībvalsts vai Kopienu iestāde, kas ir puse tiesas procesā".

20 Pirmkārt, no paša 16. panta trešās daļas teksta izriet, ka privātpersonām nav tiesību iesniegt šādu lūgumu, un, otrkārt, šajā gadījumā lūguma nodot lietu izspriešanai virspalātā iesniedzējs nav nedz dalībvalsts, nedz Kopienu iestāde, kas būtu puse tiesas procesā.

21 Turklāt, izņemot šā paša 16. panta ceturtajā daļā uzskaitītos gadījumus, vienīgi Tiesa — atbilstoši minētā panta piektajai daļai — pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas var pieņemt lēmumu, ka lieta jāizlemj Tiesas plēnumam, ja tā uzskata, ka šī lieta ir ārkārtīgi svarīga.

22 Šajā lietā Tiesa uzskata, ka nav jālemj par tādu nodošanu.

23 Šajos apstākļos šā sprieduma 17. punktā aprakstītais lūgums ir noraidāms.

24 Jāpiebilst, ka tāds pats secinājums būtu jāizdara arī gadījumā, ja prasītāju pamata prāvā lūgums būtu uzskatāms par lūgumu par procesa atkārtotu sākšanu.

25 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Reglamenta 61. pantu Tiesa var pēc savas ierosmes vai pēc ģenerāladvokāta ierosinājuma, vai arī pēc lietas dalībnieku lūguma izdot rīkojumu par mutvārdu procesa atkārtotu sākšanu, ja tā uzskata, ka tai nav pietiekamas informācijas vai ka lieta ir jāizlemj, pamatojoties uz argumentu, ko lietas dalībnieki nav apsprieduši (skat. it īpaši 2002. gada 19. februāra spriedumu lietā C-309/99 *Wouters* u.c., *Recueil*, I-1577. lpp., 42. punkts; 2004. gada 14. decembra spriedumu lietā C-309/02 *Radlberger Getränkegesellschaft* un *S. Spitz*, Krājums, I-11763. lpp., 22. punkts, un 2006. gada 29. jūnija spriedumu lietā C-308/04 P *SGL Carbon*/Komisija, Krājums, I-5977. lpp., 15. punkts).

26 Šajā lietā Tiesa pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas tomēr uzskata, ka tās rīcībā ir visa vajadzīgā informācija, lai atbildētu uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem, un ka šī informācija ir bijusi apspriesta Tiesā.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

27 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Briseles konvencijas 1. panta pirmās daļas pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka jēdziens "civillietas" šā noteikuma izpratnē ietver prasību, ko fiziskās personas kādas līgumslēdzējas valsts tiesā cēlušas pret citu līgumslēdzēju valsti, lūdzot piespriest tai atlīdzināt kaitējumu, kas nodarīts tādu personu tiesību pārņēmējiem, kas cietušas no bruņoto spēku darbībām pirmās minētās valsts teritorijā veikto militāro operāciju ietvaros.

28 Vispirms jākonstatē, ka, kaut arī Briseles konvencijas 1. panta pirmās daļas pirmajā teikumā noteikts princips, saskaņā ar kuru tās piemērošanas joma aprobežojas ar "civillietām un komerclietām", šajā konvencijā nav definēts nedz šā jēdziena saturs, nedz tā piemērojamība.

29 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka, lai pēc iespējas nodrošinātu līgumslēdzēju valstu un ieinteresēto personu vienlīdzību un no Briseles konvencijas izrietošo to tiesību un pienākumu vienveidību, šā noteikuma teksts nav jāinterpretē, aprobežojoties ar atsauci uz vienas vai otras attiecīgās valsts tiesībām. Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru jēdziens "civillietas un komerclietas" ir jāuzskata par autonomu jēdzienu, kurš jāinterpretē, atsaucoties, pirmkārt, uz Briseles konvencijas mērķiem un sistēmu un, otrkārt, uz vispārējiem principiem, kas izriet no visām valstu tiesību sistēmām (skat. it īpaši 1976. gada 14. oktobra spriedumu lietā 29/76 *LTU*, *Recueil*, 1541. lpp., 3. un 5. punkts; 1980. gada 16. decembra spriedumu lietā 814/79 *Rüffer*, *Recueil*, 3807. lpp., 7. punkts; 2002. gada 14. novembra spriedumu lietā C-271/00 *Baten*, *Recueil*, I-10489. lpp., 28. punkts; 2003. gada 15. maija spriedumu lietā C-266/01 *Préservatrice foncière TIARD*, *Recueil*, I-4867. lpp., 20. punkts, un 2006. gada 18. maija spriedumu lietā C-343/04 *ČEZ*, Krājums, I-4557. lpp., 22. punkts).

30 Tiesa uzskata, ka saskaņā ar šo interpretāciju dažas prasības vai tiesas nolēmumi tiek nošķirti no Briseles konvencijas piemērošanas jomas tādu elementu dēļ, kuri raksturo juridiskās saites starp lietas dalībniekiem vai tiesvedības priekšmetu (skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *LTU*, 4. punkts; lietā *Rüffer*, 14. punkts; lietā *Baten*, 29. punkts; lietā *Préservatrice foncière TIARD*, 21. punkts; lietā *ČEZ*, 22. punkts, un 2002. gada 1. oktobra spriedumu lietā C-167/00 *Henkel*, *Recueil*, I-8111. lpp., 29. punkts).

31 Tiesa ir arī norādījusi, ka, lai gan noteiktas tiesvedības starp publisko iestādi un privāttiesību subjektu var ietilpt Briseles konvencijas piemērošanas jomā, tas tā nav gadījumā, ja valsts iestāde rīkojas, īstenojot publisko varu (skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *LTU*, 4. punkts; lietā *Rüffer*, 8. punkts; lietā *Henkel*, 26. punkts; lietā *Baten*, 30. punkts; lietā *Préservatrice foncière TIARD*, 22. punkts, un 1993. gada 21. aprīļa spriedumu lietā C-172/91 *Sonntag*, *Recueil*, I-1963. lpp., 20. punkts).

32 Piemērojot šo principu, Tiesa ir nospriedusi, ka valsts vai starptautiskais publisko tiesību subjekts, kas vēlas piedzīt no privāttiesību personas atlīdzību, kas tai būtu jāsamaksā par minētā subjekta iekārtu vai pakalpojumu izmantošanu, rīkojas, īstenojot publisko varu, it īpaši gadījumos, kad šī izmantošana ir obligāta un ekskluzīva un kad atlīdzības likmes, aprēķina metodes un iekasēšanas kārtība attiecībā pret izmantotājiem ir noteiktas vienpusējā kārtā (iepriekš minētais spriedums lietā *LTU*, 4. punkts).

33 Tāpat Tiesa ir atzinusi, ka "civillietu un komerclietu" jēdziens Briseles konvencijas 1. panta pirmās daļas pirmā teikuma izpratnē neietver strīdu starp valsti kā publisko ūdensceļu pārvaldītāju un juridiski atbildīgo personu par tādu izmaksu atlīdzināšanu, kas radušās saistībā ar vraka novākšanu, ko starptautisko saistību izpildei veicis vai licis veikt šis pārvaldītājs, īstenojot publisko varu (iepriekš minētais spriedums lietā *Rüffer*, 9. un 16. punkts).

34 Šādi strīdi ir saistīti ar to, ka kāds lietas dalībnieks īsteno publisko varu, jo tas izmanto plašas pilnvaras salīdzinājumā ar parastām tiesību normām, kas piemērojamas attiecībām starp privātpersonām (šajā sakarā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Sonntag*, 22. punkts; lietā *Henkel*, 30. punkts; lietā *Préservatrice foncière TIARD*, 30. punkts, un 2004. gada 5. februāra spriedumu lietā C-265/02 *Frahuil, Recueil*, I-1543. lpp., 21. punkts).

35 Šādā strīdā kā pamata prāvā ir vēl vairāk pārliecinošu iemeslu šādam novērtējumam.

36 Prasība par zaudējumu atlīdzību, ko prasītāji pamata prāvā cēluši tiesā pret Vācijas Federatīvo Republiku, ir saistīta ar bruņoto spēku veiktām operācijām Otrā pasaules kara laikā.

37 Kā norāda ģenerāladvokāts savu secinājumu 54.–56. punktā, nav šaubu par to, ka bruņoto spēku operācijas ir viens no raksturīgiem valsts suverenitātes izpausmes veidiem, it īpaši tāpēc, ka lēmumus par tām vienpusējā un saistošā veidā pieņem kompetentās valsts iestādes un šīs operācijas ir cieši saistītas ar valstu ārpolitiku un aizsardzības politiku.

38 Līdz ar to darbības, kas izraisījušas prasītāju pamata prāvā norādīto kaitējumu un kas tādējādi ir pamats zaudējumu atlīdzības prasībai, kuru šie prasītāji iesnieguši Grieķijas tiesās, ir jāuzskata par attiecīgās valsts publiskas varas īstenošanas rezultātu tajā dienā, kad šīs darbības bijušas veiktas.

39 Ņemot vērā šā sprieduma 30. punktā minēto judikatūru, tāda prasība, kāda celta iesniedzējtiesā, tātad neietilpst Briseles konvencijas materiālajā piemērošanas jomā, kas definēta šīs konvencijas 1. panta pirmās daļas pirmajā teikumā.

40 Šādu interpretāciju nevar atspēkot argumenti, kurus sīkāk izklāstījuši prasītāji pamata prāvā un saskaņā ar kuriem, pirmkārt, prasība, ko viņi iesnieguši Grieķijas tiesās pret Vācijas Federatīvo Republiku, esot jāuzskata par civiltiesiskas atbildības prasību, uz kuru turklāt attiecoties Briseles konvencijas 5. panta 3. un 4. punkts, un, otrkārt, *jure imperii* akti neietverot prettiesiskas vai nelikumīgas darbības.

41 Vispirms Tiesa jau nospriedusi, ka ar faktu, ka prasītājs pamatojas uz prasījumu, kura pamatā ir publiskas varas īstenošanas akts, pietiek, lai uzskatītu, ka tā iesniegtā prasība — neatkarīgi no šajā sakarā atbilstoši valsts tiesību aktiem tā ierosinātās tiesvedības rakstura — neietilpst Briseles konvencijas piemērošanas jomā (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Rüffer*, 13. un 15. punkts). Līdz ar to apstāklim, ka iesniedzējtiesā celtā prasība tiek raksturota kā civiltiesiska prasība tiktāl, ciktāl ar to tiek lūgts piespriest naudas atlīdzību par prasītājiem pamata prāvā nodarīto mantisko un morālo kaitējumu, nav nekādas nozīmes.

42 Turklāt nav nozīmes atsaucei uz kompetences noteikumiem, kas īpaši izklāstīti Briseles konvencijas 5. panta 3. un 4. punktā, jo jautājums par to, vai šī konvencija ir piemērojama pamata prāvai, loģiski ir iepriekšējs jautājums, un, ja uz to atbild noraidoši kā šajā gadījumā, tiesai, kas izskata lietu, nav nekādā veidā jāizvērtē šajā pašā konvencijā paredzētās materiālās normas.

43 Visbeidzot, jautājums par publiskas varas īstenošanas aktu, saistībā ar kuriem ir iesniegta prasība pamata prāvā, likumīgumu vai nelikumīgumu attiecas uz šo aktu raksturu, nevis uz sfēru, kurā tie ietilpst. Ja tiek konstatēts, ka šī sfēra kā tāda nav Briseles konvencijas piemērošanas jomā, šādu aktu nelikumīgums nevar būt pamats citādai interpretācijai.

44 Jāpiebilst, ka, ja tiktu pieņemts šajā sakarā prasītāju pamata prāvā izteiktais apgalvojums, jautājumi būtu jāapskata pēc būtības, vēl pirms varētu tikt precīzi noteikta Briseles konvencijas piemērošanas joma. Šādas grūtības noteikti būtu nesaderīgas ar šīs konvencijas sistēmu un mērķiem, jo — kā izriet no tās preambulas un no Ženāra [*Jenard*] ziņojuma par Briseles konvenciju (OV 1979, C 59, 1. lpp.) — tā balstīta uz līgumslēdzēju valstu savstarpējo uzticību to tiesību sistēmām un tiesu iestādēm un tās mērķis ir nodrošināt tiesisko drošību, paredzot vienveidīgus noteikumus par jurisdikcijas konfliktiem civillietās un komerclietās, kā arī formalitāšu vienkāršošanu saistībā ar līgumslēdzēju valstīs pieņemto tiesu lēmumu atzīšanu un ātru izpildi.

45 Turklāt šajā pašā tiesu iestāžu sadarbības civillietās jomā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Regulā (EK) Nr. 805/2004, ar ko izveido Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem (OV L 143, 15. lpp.), kuras 2. panta 1. punktā arī ir norādīts, ka to piemēro "civillietām un komerclietām", turpat precizēts, ka "to nepaplašina [..] attiecībā uz [..] valsts atbildību par darbībām un to

trūkumu [bezdarbību], īstenojot valsts [publisko] varu ("acta iure imperii")", neatšķirot šajā ziņā likumīgas darbības vai bezdarbību no nelikumīgajām. Tas pats ir paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Regulas (EK) Nr. 1896/2006, ar ko izveido Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru (OV L 399, 1. lpp.), 2. panta 1. punktā.

46 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Briseles konvencijas 1. panta pirmās daļas pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka jēdziens "civillietas" šā noteikuma izpratnē neietver prasību, ko fiziskās personas kādas līgumslēdzējas valsts tiesā cēlušas pret citu līgumslēdzēju valsti, lūdzot piespriest tai atlīdzināt kaitējumu, kas nodarīts tādu personu tiesību pārņēmējiem, kas cietušas no bruņoto spēku darbībām pirmās minētās valsts teritorijā veikto militāro operāciju ietvaros.

Par otro jautājumu

47 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro jautājumu tādējādi nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

48 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1. panta pirmās daļas pirmais teikums 1968. gada 27. septembra Konvencijā par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās, kurā grozījumi izdarīti ar 1978. gada 9. oktobra Konvenciju par Dānijas Karalistes, Īrijas un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes pievienošanos, 1982. gada 25. oktobra Konvenciju par Grieķijas Republikas pievienošanos un 1989. gada 26. maija Konvenciju par Spānijas Karalistes un Portugāles Republikas pievienošanos, ir jāinterpretē tādējādi, ka jēdziens "civillietas" šā noteikuma izpratnē neietver prasību, ko fiziskās personas kādas līgumslēdzējas valsts tiesā cēlušas pret citu līgumslēdzēju valsti, lūdzot piespriest tai atlīdzināt kaitējumu, kas nodarīts tādu personu tiesību pārņēmējiem, kas cietušas no bruņoto spēku darbībām pirmās minētās valsts teritorijā veikto militāro operāciju ietvaros.

[Paraksti]